

MEMORANDWM CYDSYNIAD OFFERYN STATUDOL

Gorchymyn Cyrff Cyhoeddus (Diddymu'r Pwyllgorau Cynghori ar Blaladdwyr) 2015

1. Mae'r Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol hwn yn cael ei osod o dan Reol Sefydlog 30A.2. Mae Rheol Sefydlog 30A yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol ac y gellir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Offeryn Statudol gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ("y Cynulliad") os bydd Offeryn Statudol y DU yn gwneud darpariaeth, mewn perthynas â Chymru, sy'n diwygio'r ddeddfwriaeth sylfaenol o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.
2. Gosodwyd Gorchymyn Cyrff Cyhoeddus (Diddymu'r Pwyllgorau Cynghori ar Blaladdwyr) 2015 gerbron y Senedd ar 15 Rhagfyr 2014 a gerbron y Cynulliad ar 16 Rhagfyr 2014. Mae'r gorchymyn i'w weld yn: <http://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2015/9780111125656/contents>
3. Mae Adran 9(6) o Ddeddf Cyrff Cyhoeddus 2011 yn ei gwneud yn ofynnol cael cydsyniad y Cynulliad pan fo Gorchymyn a wnaed dan adrannau 1 i 5 o'r Ddeddf honno yn gwneud darpariaethau a fyddai o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad pe bai'n rhan o Ddeddf Cynulliad.

Crynodeb o'r Gorchymyn a'i amcanion

4. Amcan y Gorchymyn hwn yw diddymu'r Pwyllgor Cynghori ar Blaladdwyr (yr "ACP") a'r Pwyllgor Cynghori ar Blaladdwyr (Gogledd Iwerddon) (ACP(NI)), cyfeirir at y ddau bwyllgor gyda'i gilydd yn y ddogfen hwn fel ACP. Sefydlwyd yr ACP dan adran 16(7) o Ddeddf Diogelu Bwyd a'r Amgylchedd 1985 (FEPA) fel cyrff cyhoeddus anadrannol statudol (NDPB). Yn dilyn diddymu yr ACP, y bwriad yw i osod yn eu lle bwyllgor arbenigol anstatudol o Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra).
5. Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn gwneud diddymiadau a dirymiadau mewn perthynas â diddymu'r ACP, gan gynnwys diddymu adrannau 16(7) ac 16(9) o FEPA. Mae adran 16(7) yn galluogi sefydlu pwyllgor i gynghori ar unrhyw faterion yn ymwneud â rheoli plâu wrth gyflawni dibenion cyffredinol Rhan III o FEPA. Mae adran 16(9) yn gosod dyletswydd i ymgynghori â'r pwyllgor fel y disgrifir ym mharagraff 8 isod.
6. Sefydlwyd yr ACP dan Adran 16(7) o FEPA i gynghori Gweinidogion Cymru, yr Ysgrifennydd Gwladol ac eraill ar faterion yn ymwneud â rheoli plâu wrth gyflawni dibenion cyffredinol Rhan III FEPA.

7. Mae'r dibenion cyffredinol i'w gweld yn adran 16(1) o FEPA, sy'n darparu y bydd Rhan III o'r Ddeddf yn cael effaith:
  - a. gyda'r nod o ddatblygu gallu'n barhaus i wneud y canlynol;
    - i. diogelu iechyd bodau dynol, creaduriaid a phlanhigion;
    - ii. diogelu'r amgylchedd;
    - iii. sicrhau dulliau diogel, effeithlon, heb greulondeb o reoli plâu.
  - b. gyda'r nod o ddarparu gwybodaeth am blaladdwyr i'r cyhoedd.
8. Mae adran 16(9) o FEPA yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ac eraill ymgynghori â'r ACP ynghylch rheoliadau sydd dan ystyriaeth; cymeradwyaeth i blaladdwyr y maent yn ystyried ei roi, dileu neu atal dros dro; ac amodau y maent yn ystyried eu gosod ar gymeradwyaeth.
9. Mae'r Gorchymyn hwn yn ymestyn i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Darpariaethau i'w gwneud gan y Gorchymyn Cyrff Cyhoeddus (Diddymu'r Pwyllgorau Cynghori ar Blaladdwyr) 2015 y gofynnir am gydsyniad yn eu cylch

10. Mae'r Gorchymyn drafft yn diddymu'r ACP ac ACP (NI) a sefydlwyd dan FEPA. Mae'n gwneud diddymiadau a dirymiadau sy'n gysylltiedig â'r diddymu, gan gynnwys yr hyn a ddisgrifiwyd ym mharagraff 5 uchod.
11. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod y darpariaethau a ddisgrifir ym mharagraff (10) uchod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn ymwneud â'r canlynol:
  - a. amaethyddiaeth, iechyd a lles anifeiliaid ac iechyd planhigion yn unol â (Pwnc 1 Amaethyddiaeth, coedwigaeth, anifeiliaid, planhigion a datblygu gwledig) Atodlen 7 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;
  - b. diogelu'r amgylchedd, gan gynnwys llygredd, niwsasau a sylweddau peryglus yn unol â (Pwnc 6 Amgylchedd) Atodlen 7 o Ddeddf Llywodraeth Cymru;
  - c. hyrwyddo iechyd, atal, trin a lliniaru afiechyd, salwch, anabledd ac anhwylderau meddwl yn unol â (Pwnc 9 Iechyd a gwasanaethau iechyd) Atodlen 7 o Ddeddf Llywodraeth Cymru.
12. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn, wrth ystyried y pynciau hyn gyda'i gilydd, ei bod o fewn cymhwysedd Cynulliad Cenedlaethol Cymru i sefydlu (neu alluogi sefydlu) pwyllgor sy'n cynghori ar reoli plâu o fewn cyd-destun iechyd pobl, anifeiliaid a phlanhigion; diogelu'r amgylchedd; a sicrhau ffyrdd diogel, effeithlon a heb greulondeb o reoli plâu. I'r

graddau y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn gymwys i greu corff o'r fath, byddai hefyd yn gymwys i'w ddiddymu a chreu diddymiadau a dirymiadau perthnasol.

Pam ei bod yn briodol i'r Gorchymyn wneud y ddarpariaeth hon

13. Mae Llywodraeth Cymru'n ystyried mai'r Gorchymyn hwn yw'r dull deddfwriaethol mwyaf priodol a chymesur i ddiddymu'r ACP sy'n berthnasol i Gymru, Lloegr a'r Alban ac ACP (NI); sydd hefyd yn cael ei ddiddymu dan y Gorchymyn.
14. Mae'r ddau ACP yn cael eu diddymu fel cyrff cyhoeddus anadrannol statudol o ganlyniad i adolygiad Llywodraeth y DU i gyrff cyhoeddus yn 2010. Ers sefydlu'r ACP mae'r system reoleiddio ar gyfer plaladdwyr wedi newid yn sylweddol. Yn y 1980au, Gweinidogion Llywodraeth y DU oedd yn gyfrifol am bob penderfyniad i gymeradwyo plaladdwyr ar ôl asesiad gwyddonol o beryglon i bobl a'r amgylchedd. Roedd hyn yn system newydd dan FEPA bryd hynny, ac yn gofyn am lefelau uchel o arbenigedd i sefydlu cynsail ac adeiladu system reoleiddio gadarn a chyson. Sefydlwyd tîm o fewn y Weinyddiaeth Amaeth, Pysgodfeydd a Bwyd ar y pryd i reoli'r gwaith a chynnal asesiad technegol. Yn y dyddiau cynnar hynny, roedd arbenigedd yr ACP yn ganolog i'r gwaith o gyflawni'r holl asesiadau risg angenrheidiol.
15. Ers y 1980au, mae arbenigedd mewnol y Llywodraeth o fewn yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch, sy'n cynnal gweithgarwch rheoleiddio o ddydd i ddydd ar ran Gweinidogion Cymru, wedi datblygu'n sylweddol. Arbenigedd yr ACP bellach felly yw darparu ffordd annibynnol o wirio a herio, yn hytrach na bod yn rhan ganolog o'r asesiad fel ag yr oedd yn flaenorol.
16. Hefyd ers y 1990au mae penderfyniadau ynghylch cymeradwyo sylweddau sy'n rhan o gylch gorchwyl yr ACP wedi'u gwneud yn gynyddol ar lefel yr Undeb Ewropeaidd, dan ddarpariaethau deddfwriaeth sy'n cwmpasu cynhyrchion amddiffyn planhigion. Mae Rheoliad (EC) 1107/2009 (a gyhoeddwyd ar 24 Tachwedd 2009) wedi creu cysondeb pellach yn y system reoleiddio ar gyfer cynhyrchion amddiffyn planhigion.
17. Mae'r datblygiadau hyn yn golygu bod swyddogaeth Rheoleiddiwr y DU (yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch) a chyngor arbenigol annibynnol i helpu a herio'r gwaith wedi newid. O ganlyniad mae llai o angen am gyngor arbenigol penodol i'r DU ar geisiadau am gymeradwyaeth yn y DU, sef y rheswm dros sefydlu'r ACP. Fodd bynnag mae angen cyngor annibynnol o hyd ar amrywiaeth ehangach o faterion asesu a rheoli risg.
18. Felly er ei bod yn briodol i'r ACP gael eu diddymu, mae bwriad ar ôl y diddymu i sefydlu pwyllgor gwyddonol anstatudol fel corff newydd a fydd yn rhoi cyngor arbenigol, annibynnol a diduedd i Weinidogion, gan

gynnwys Gweinidogion Cymru. Bydd y pwyllgor newydd yn fwy effeithlon oherwydd ar hyn o bryd mae'r gofynion ar gyfer ymgynghori â'r ACP dan FEPA yn eang iawn. Byddai'r pwyllgor arbenigol arfaethedig yn medru cynnig cyngor ar unrhyw fater o fewn ei gylch gorchwyl, ond yn wahanol i'r ACP ni fyddai'n cael ceisiadau am gyngor yn gyffredinol i helpu gyda phenderfyniadau os nad ydynt yn codi materion newydd neu ddadleuol. Bydd hyn yn galluogi'r pwyllgor newydd i ymroi mwy o amser i'r cwestiynau pwysicaf.

19. Bydd y corff newydd hefyd er budd y cyhoedd ac er budd sicrhau bod Gweinidogion, gan gynnwys Gweinidogion Cymru ac eraill, yn parhau i dderbyn cyngor arbenigol, diduedd ac annibynnol wrth i'r cefndir rheoleiddio newid.
20. Hefyd bydd y corff anstatudol newydd yn fwy hyblyg ac ystwyth gan fod modd addasu'r cylch gwaith drwy newid y cylch gorchwyl.

Goblygiadau ariannol

21. Mae'r ACP yn cael ei ariannu'n llwyr gan Defra. Bydd y pwyllgor gwyddonol anstatudol newydd yn parhau i gael ei ariannu'n llawn gan Defra, felly ar ôl aildrefnu ni fydd goblygiadau ariannol i Gymru.

Rebecca Evans AC
Y Dirprwy Weinidog Ffermio a Bwyd
Rhagfyr 2014